

v lažnjivi obleki.

Vrednik Jakob Aléšovec.

Izhaja po
enkrat na mesec v Ljubljani,
kedar ga prebere in ne
konfiscira policija.

Posamezne številke se dobivajo, če jih kaj ostane, po
30 kr. v administraciji, Ključarske ulice (pod mestnim
trgom) št. 3 v II. nadstropji.

Veljá
celo leto 3 gld., pol leta 1 gld. 50
kr. in četrt leta 80 kr. za vsacega
brez ozira na stan, narodnost in
vero.

✂ Kdor ga bere in ga ni kupil, se bo, ako se zasači, ostro kaznoval. ✂

Svojemu najboljšemu prijatelju in političnemu učniku

doktorju Janezu Bleiweisu

v Olimp.

Zakaj li iz svetá se Ti mudilo?
Če drugi večkrat Ti srce žalili,
V namerah blagih pač res Te motili, —
Zakaj si meni všel s prenaglo silo?

Saj veš, da pravo narodno mi žilo
Odrpli Tvoji so poduki mili;
Nazóri mi za Tabo le hodili —
Al s Tabo grem naj tudi pod gomilo?

Kako Pavliha bo po svetu hodil,
Ko modri prst ga Tvoj ne bode vodil?
Al misliš, da mu znan svet ves je že?

Zakaj prijatelj tak od mene gre?
Privlečejo megle kedaj se črne: —
Kam li srce naj moje se obrne?

Pavliha.

Ko sem zadnjič iz kranjskega deželnega zбора domú prišel, sem bil take volje, da bi se bil najraje kam zaril ali pa vsaj za nekaj let spat šel. Vendar sem si mislil: saj nisi ti besede svoje prelomil in tudi kriv nisi, da jo je 14 slovenskih poslancev prelomilo, — pa sem lotil se drugih misli, da bi to neslavno dogodbo pozabil. Samo to pravim še, naj vsak onih 14 poslancev skliče svoje volilce in jim dá račun o v s p e h u svojega ravnanja in delovanja v kranjskem deželnem zboru in jaz sem mu porok za tako debele in grenke, kakoršnih še nikoli slišal ni.

Domá se jame pa človeku, ki je bolj svetá navajen, kmalu zdehati, zato stopim zopet na Triglav in se ozrem po svetu, kje bi bilo kaj tacega, da bi se človek pota tje ne kesal, ali če me je kje treba za pomoč ali dober svét. Res vidim na Nemškem lisjaka Bismarka v svojih mrežah vjetega, ki mi miga, naj bi mu prišel na pomoč, pa jaz mu z marelo dam znamenje, da zdaj ne utegnem, naj le še čepi v mrežah, da bo vsaj tudi on skusil, kako dé človeku, če se tako vjame.

Iz Pariza je slišati velik vriš, a ker ne morem razločiti, kaj je stopim brž tje in slišim povsod šepetanje: „Rotšild, Rotšild!“

„Kaj je z Rotšildom?“ — prašam prvega človeka, ki ga zagledam.

„V zadregi je, v hudi denarni zadregi“ — je odgovor.

„V zadregi?“ — poprašujem jaz — „bogati Rotšild v denarni zadregi? No, to moram pa sam videti.“

Nemudoma se podam k Rotšildu in ga najdem vsega divje obupnega, da kakor besen po sobi skače in si lase puli. Med tem v enomer upije: „Papirjev, denarnih papirjev, akcij, obligacij!“

„Kupi jih, saj imaš dosti milijonov denarja“ mu rečem jaz.

„Kupi jih, če ti jih kdo da“ — pa tarna on — „moji nasprotniki so vse pokupili in jih v škrinje zaprli, pa jih zdaj ne dajo ven. Nikjer jih ni, nikjer, jaz jih pa moram imeti, če ne, zgubim milijone in milijone. Joj meni, joj!“

„Haha, to je tako“ — poprimem jaz, — kakor če bi jaz naprej prodal že žito, kterega še nimam, moj sovražnik pa to zve, gre in pokupi vse, da jaz ne dobim zrna nikjer. Žito zato v ceni poskoži, jaz ga moram pa dati po prejšnji nizki ceni, toraj moram plačati tistemu, komur sem ga prodal, toliko, za kolikor je žito v ceni poskožilo, in to zgubim, je li?“

„Tako je, tako“ — stoka Rotšild — „in moja zguba je velika, grozna, čez 100 milijonov gotovo.“

„Od koga so se pa tvoji sovražniki naučili, da so te tako vjeli?“ — prašam jaz.

„Od nas“ — odgovori on — „saj smo jih mi že sto in stokrat tako vjeli.“

„No, vidiš, tako je pa prav. Kar plačaj, pa nič ne reci, zá-te nimam nobenega družega sveta.“

„Oh, toliko milijonov lepega denarja, pa še prvaštvo med milijonarji je šlo rakom žvižgat“ — stoka Rotšild naprej.

„Nič ne de, nič, denar ni zgubljen, ga bodo pa drugi dobili, ki so ga bolj potrebni. Koliko ljudi ste že vi judje na kant spravili, koliko jih imaš na vesti samo ti! In be-

rač še tudi ne boš, saj ti ostane še več sto milijonov, ktere ste ti in tvoji na ta način na kup spravili.“

„Vem, da, pa vendar te zgube in te sramote jaz ne morem prenesti, ne morem ne.“

„Boš moral. Kako pa misliš ogniti se je?“

„Umoril se bom, tako nočem več živeti!“

„Umoril se boš? S čem? Ali se boš obesil?“

„Ne, to predolgo traja in vrv tudi nekaj stane.“

„Se boš ustrelil, v vodo skočil ali vrat prerezal?“

„Streljati se bojim, preveč počí, voda je pa zdaj premrzla in se tudi obleka premoči, zato bo najbolje, če si vrat prerežem z britvijo.“

„Saj res, to je najceneje, še britev se ne pokonča; če bi se pa vstrelil, stane smodnik in krogla vendar par krajcarjev. Ali imaš britev pri rokah?“

„Tu-le je, vidiš jo“ — reče Rotšild in mi pokaže britev, s katero so se njegovi pradedi brili, — „za to tako nihče nič ne dá. Kar bom se, le glej!“

„Le toliko še počaki, da bom jaz odšel“ — rečem jaz in se podvizam skoz vrata; — „drugače bo kdo še mislil, da sem te jaz zaklal; tega pa ne maram. Le dobro si spusti kri!“

S tem smuknem skoz vrata in komaj sem na cesti, že nastane ropot, jaz pa se ne brigam dalje, ker vem, kaj je. Kmalu pa slišim praviti, da je Rotšild nagloma umrl za srčnim mrtudom; judje so se namreč zmenili, da ne bodo razglasili po svetu, da se je sam končal z britvijo, in to že zavoljo dobrega imena ne. Tudi zgubljene milijone so brž na tihem plačali, da bi hiša Rotšildova ne zgubila kredita po svetu.

Vidite, tako je človek neumen, če ima toliko milijonov, kakor jaz včasih krajcarjev ne, — pa jih nekaj zgubi, da si gre sam življenje končat. Jaz mu nisem branil tega, čemu li? So vsaj judje njegove vrste nekoliko preplašeni.

Po ti nepričakovani dogodbi se obrnem proti laški deželi, ker se spomnim, da imam nekaj govoriti s kraljem zavoljo laških in lahonskih rogoviležev, ki ob naših mejah, pa tudi takraj meje svoje burke uganjajo, češ, da gre nekaj avstrijskih dežel še njim; ti vrage hočejo imeti kar vso Istro, Trst, nekaj Tirolskega in skoro polovico kranjske dežele, in delajo zdaj tak dirndaj, kakor da bi svet na kup letel. Jaz sem hotel zvedeti, ali to počenjajo na svojo roko, ali pa z vednostjo in voljo kraljevo, zato v Rimu človeka, ki se postavlja, kakor da bi bilo pol sveta njegovega, drugo polovico pa bi bil v najem dal, prašam:

„Hej, ali je kralj domá?“

„Čegav kralj?“ — popraša leno.

„Čegav li? Tvoj kralj!“ — pojasnim jaz.

„Moj kralj je Garibaldi“ — se odreže široki pritlikovec.

„Tako?“ — se nasmehnem jaz, — „ti si toraj Garibaldinec? No, bodi karkoli, samo to mi povej, če je laški, toraj tudi tvoj kralj Umberto domá.“

„Kaj mu pa hočeš?“ — me vpraša namestu odgovora.

„To bom že njemu povedal, tebe nič ne briga“ — zagromim jaz.

„Pač, pač“ — pa pravi on — „to mene briga, to briga vsacega pravega Italijana, ker bomo prisilili kralja, da bo tako delal in ravnal se v vsem, kakor mi hočemo.“

„Potem pa ne bo vaš kralj, ampak hlapec“ — rečem jaz že nevoljen; — „pa to danes mene nič ne briga. Ti mi povej le to, ali je domá ali ga ni, družega te ne prašam.“

„Ni ga ne doma“ — odgovori zdaj nekako ponosno — „je šel na Dunaj pomoči iskat.“

„Pomoči? zoper kóga?“

„Zoper nas, ker se nas boji.“

„Vas se boji, vas Lahov, hahaha“ — se spustim jaz v smeh, da ne morem kmalu zopet do besede.

„Se ve da! Mi hočemo imeti tiste dele naše dežele, ki še niso odrešeni od avstrijske oblasti, on se pa le obotavlja vzeti jih za nas. Zato je šel na Dunaj, da bi tam

zagotovil si pomoči zoper nas, a mi smo mu naročili, da mora pridobiti tiste dele z lepo, če ne, bomo mi vrgli ga s prestola, potem pa šli brez njega pónje z vojsko.“

„Ti, Lah, boš šel nad nas z vojsko?“ — se krohotal jaz, — „ali te zopet hrbet srbi, da hočeš po njem dobiti? Ali si že pozabil, kdaj si bil zadnjikrat tepen? In povej mi, kdaj li še nisi bil našeškan, če si se z nami Avstrijci v boj podal — sam, se ve da? O, le pridi, le, jaz, Pavliha sem ti porok, da boš tako nabrisan, da še pota domú več našel ne boš.“

Ko Lah sliši, da sem jaz Avstrijec in celó Pavliha, jo popiha, da se kar kadí za njim. Jaz pa se zaničljivo zasučem na peti in ker iz Dalmacije sém slišim precéj vriša, stopim čez Apeninske goré, skočim čez Jadransko morje in sem na Dalmatinskem ravno med Krivoščijanci. To je šunder tam, ljudje švigajo sem ter tje, razburjene besede je slišati, tudi pesti videti, — sploh, tako je, kakor da bi bil po vsi deželi somenj ali pa punt.

„Kaj pa je?“ — prašam starega moža, kateri se mi tako nekaj več zdi — „ali imate žegnanje, ka-li?“

Predno pa mi ta odgovori, stopi k meni Črnogorec, s katerim sva se bila o zadnji turški vojski seznanila, ter mi migne, naj stopim z njim na Črnogoro, ker mi ima marsikaj mikavnega povedati. Jaz storim to in ko sediva na skali, s ktere se vidi Dalmacija in Hercegovina, me praša:

„Saj si ti dobro znan z ministri na Dunaji in v Pešti, je-li?“

„Kaj pa da, prav z vsemi, boljšimi in slabšimi“ — odgovorim jaz.

„Toraj poslušaj in sporoči jim, kar ti bom zdaj pravil, ker jaz sam ne maram hoditi ne v Pešt in ne na Dunaj“ — reče Črnogorec in nadaljuje: „Kakor si videl, v Dalmaciji hudo vre in tudi v Bosni in Hercegovini ni vse v tako lepem redu, kakor morda vaša vlada misli. Veš, zakaj Dalmatinci godrnjajo?“

„Menda zato, ker hočejo naši mladino v vojake pobrati“ — odgovorim jaz, — „pa to ni nič čudnega, saj mora tudi pri nas vsak k vojakom, da je le za to.“

„Pri vas je drugače. Dalmatince se je Avstriji podal svoje dni le pod tem pogojem, da bo kot vojak branil le svojo deželo, drugam pa v vojsko ne bo hodil. To obljubo ima in se zanaša, da se bo tudi držala. Zdaj pa hočejo mladino v vojake pobrati, da bo morda v polke sestavljena morala iti gor na Nemško ali tje na Oggersko kam. Vidiš, tega dalmatinska mladina ne mara, ona hoče braniti le svojo deželo, kakor jo je branila že toliko in toliko let.“

„Hm, hm, to je že nekaj“ — rečem jaz — „ali zakaj pa Bošnjaki in Hercegovinci niso zadovoljni z našo vlado?“

„To ti bom ob kratkem razložil. Vidiš, ko so avstrijski polki v Hercegovini potolkli turške upornike, so jim kristjani in posebno njih vodje k temu dosti pomagali. Ti vodje so veljavni možje, narod jih čisla kakor kneze ali prvake. Po končani vojski so pričakovali, da se bo avstrijska vlada ozirala ná-nje in dala jim stopinje ali službe njihove veljavnosti spodobne. Pa kaj je storila vaša nemška vlada? Čisto v stran jih je postavila, v deželo pa privlekla vseh baž tuje ljudi, da so zasedli najboljše službe. Da je to domače prvake žalilo in da tudi narodu takó ravnanje ni po volji, si lahko misliš, zato je nezadovoljnost čedalje večja; neti jo pa še prevzetno obnašanje nekterih oblastnikov, ki hočejo z vsakim domačinom kar pometati.“

„Kaj tacega se mi je zdelo“ — sežem jaz vmes — „ko so bili Francozi pri nas na Gorenjskem, so pustili župane naše vse na svojih mestih in spoštovali tudi naše navade in šege, zato pa tudi niso ravno v slabem spominu.“

„Vidiš! Pa je še nekaj družega. Avstrijska vlada hoče vse ponemčiti in še celó pomažariti. Nek Bošnjak mi je uni dan rekel: Švabski bi se morda še učil, ker se s švabsčino še vendar nekam pride, ali kam bom šel z

mažarskim jezikom? čemu li mi bo? — Prav sem mu dal, mažarsčina je samo za Oggersko, za drugo deželo pod milim nebom nobeno. Ni čuda, da si s takim ravnanjem avstrijska vlada ne pridobiva ljubezni in zaupanja. Če bi kdo k meni prišel in me silil s švabsčino ali celó mažarsčino, tako ga brcnem, da bi kar v morje zletel. — To sem ti hotel povedati. Zdaj pojdi in sporoči na Dunaji vse, pa pristavi še to, da smo tu vsi bratje in da, če do kakega punta pride, bomo pomagali drug drugemu, kakor smo se vsi skup Turka branili brez vsake tuje pomoči. Nemškega kopita ne maramo, kakor turškega ne, čeravno nam je Turek vsaj jezik naš pustil.“

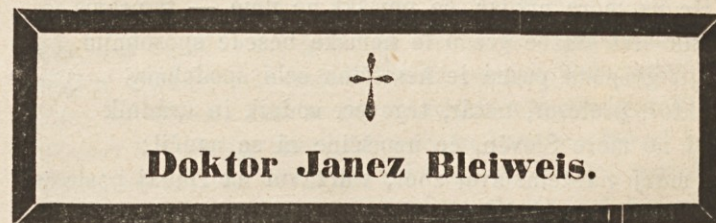
„Dobro si bom zapomnil tvoje besede, prijatelj“ — rečem jaz — „in jih tudi sporočil ministerstvu. Zdrav mi bodi!“

Po tem si podava roko in jaz jo mahnem proti Dunaju. Ali ko pridem na slovensko zemljo, zagledam samo žalostne obraze.

„Kaj pa je?“ — prašam ves osupnen.

„Le v Ljubljano pojdi“ — mi odgovarjajo plakajoči — „boš tudi ti britko zjokal se, če si le domoljub in narodnjak.“

Res, kar mravljinci so mi lezli po hrbtu, ko to slišim in ker družega pojasnila ni, se gibljem in ugibljem najstrašnejše mogoče reči, celó na to pridem slednjič, da je morala Ljubljana pogoreti ali v zemljo vdreti se. To se mi najhujše zdi, ali vendar se je zgodilo nekaj še hujšega, kajti ko stopim v Ljubljano, je obupnost, žalovanje in plakanje še večje, akoravno mesto stoji kakor je stalo o mojem odhodu. Proprašam prvega, ki memo buči in plaka, kaj da je, a namestu odgovora mi stisne vroko črno obrobljen listek tak-le:

Doktor Janez Bleiweis.

„Kaj pomeni ta križec na vrhu?“ — upijem za odhajajočim — „ali je zopet kak red dobil?“

„Umril je“ — zaupije nazaj.

„Človek ali kar si že“ — se zaderem jaz in stojim z enim skokom z vzdignjeno marelo pri njem — „z mano ne boš takih burk uganjal, jaz sem Pavliha in to je moja marela. Vse kosti ti razmlatim, če mi te novice ne prekličesh in ne rečeš, da si se debelo zlagal.“

„Če me še tako razmlatiš“ — odgovori on — „je vendar res, kar sem ti rekel. Oh, da bi ne bilo! Mu že zvoné. Le pojdi in prepričaj se sam.“

Kakor hudournik se poženem in kaj? Ali je mogoče? Moj Bleiweis, moj in vseh oče leži na mrtvaškem odru bled, žila ne bije več! No, to naj pa strpi kdo drugi, jaz ne. Pogled na mrtvaški oder me podere na tla. Mrtev je, ne bo ga več, vsega je konec. O Janez, Janez, naš gorenjski Janez, zakaj si nam to storil!

O koncu sveta.

A. Tisti, ki so prerokovali, da bo letos sveta konec, so vendar pravo zadeli.

B. Zakaj? Saj smo še na svetu.

A. Ali oče Bleiweis je umrl in s tem ni le sveta, ampak vsega konec.

B. Pač res, prav imaš.

„Wochenblattovemu“ zasramovalcu slovenskega jezika in naroda.

Kdo li si, drzni capin, ki zadnjič si v gnojnega koša
Vótlost nakidal gnojá ter ljuto z grdobo polival
Národ slovenski zató, ker jezik poseben mu Bog dal,
Mati vcepila mu ga, ohránil ga duh za domovje?
Brzo ime mi povéj, razlóge surovih napadov!
Nisi li grd renegat, odpadnik, ki mater zatajil?
Morda sovražnik si ljut pohlevnega našega róda?
Morda ti jezik neznán, ki drzno takó ga zavržeš?
Kaj li ti storil je rod, da materni jezik mu blatiš?
Ti si prav res pobalín, ki stisnjen za varno ograjo
Drzno za vsakem kriči ter meče kamnjé in pa blato;
Uzroka nima za to, hudobnost podaja orožje,
Tudi še mržnja in srd, da niso vsi njemu podobni.
Ravno tako ti ravnaš ki pljuješ po našem jeziku,
Ti, ki v deželi živiš — na čast in v korist ji nikakor,
K večemu, če se ti zdi, da na slavo nemčurstvu na Kranjskem.
Nemško pri tebi veljá, le nemštvo Slovenca osreči,
Nemški če se naučí, gospód je, velika zverina;
Dokler pa tega ne zna, ne more se više pospeti,
Krave bo pasel, potil ob težkem se delu na polji,
Ali pa s krošnjo iskal si kramar zaslužka po kmetih;
Komaj privoščiš mu še kovača, čevljarja orodje,
Dninarja groš pripoznaš še, vznika mu posel pohlevni.
Više ne more nikdár, če nemški ne ume — ti praviš.
Viših vrst službe gredó le nemške besede sposobnim,
Kajti gospoda pozná le nemščino sebi spodobno.
Doktor, profesor, notár, trgovec, sodnik in urádnik
Biti ne more Slovén, če nemščine ni se naučil;
Še manj v deželni svoj zbor, v državni na Dunaj poslanec
More ití, in celó duhovenski stan mu zaprt je;
To vse le nemščina dá, naj dobra je ali pa slaba.
Sploh — kdor kaj tacega je, po nemškem postal pozlaténji.
Slava ti, vrli junák! Ti znana živali podoba,
Ki ji teliček rekó? Modréjša je pač res od tebe.
Hajdi! kaj tacega poj Francozu, Španjolu, Angležu!
Tudi na Laško tje dol, na Ogrsko, Švedsko to nesi: —
Nemščina tam ne veljá, — boš našel le kmete, berače?
Kaj? Prekosé te celó v mogočnosti, v viši omiki.
Toda, prijatelj, saj vem, Slovana imaš le na muhi;
Tega na tarčo ti daš, ker jezik njegov se ti gnjusi;
Vzlasti Slovenec ti jel presedati, ker se podviza
Sleči služabnika stan, ter spenja se više in više,
Kjer dosedaj gospodár bil preširen le tujec al judež.
Bahaš nesramno se ti, zaničuješ slovensko narečje,
Drzno upiješ celó: „Omika je prava le nemška.“
Maló med Ogre poglej, med Hrvate, Srbe in Ruse:
Ni li slovansko tam vse? pri Ogrih celó vse madjarsko?
Vendar je doktorjev tam, profesorjev — sploh učenjakov,
Tudi duhovnov vseh vér, urádnikov vseh baž, ministrov,
Kterim nikakor pogój ni znanje grmanskega zloga,
Pa so ti vendar možjé, ki vladajo narode umne —
Boljše gotovo ko ti, ko mársikdo tvoj'ga plemena.
Le tje na Nemce poglej, kjer nemški otrok že vsak tolče,
Nemški odraščen vsak zna: je mar tam le odlična gospóda?

Dem Schmähler der slovenischen Sprache und Nation im „Raibacher Wochenblatt“.

Wer bist du, frecher Gesell, der neulich den bäuchigen Mistkorb
Füllte mit jauchiger Gall' und schraubend vor Wuth sie dann ausgoß
Ueber Sloveniens Nation, verhöhnd sie wegen der Sprache,
So sie die Mutter gelehrt, so erhalten die Liebe zur Heimat?
Sage den Namen mir doch, des rohen Beginnes Beweggrund!
Bist du wohl ein Renegat, entrathen, entfremdet der Mutter?
Oder geschworener Feind des armen slovenischen Völkchens?
Oder vielleicht Ignorant, vermessentlich fällend das Urtheil?
Was hat das Volk dir gethan, wodurch die Verhöhnung verschuldet?
Aehnlich dem Buben bist du, der hinter dem Zaune verborgen
Schreitet Passanten frech an und bewirft sie mit Steinen, mit Rothe,
Ohne erklärlichen Grund, aus purer, leidiger Bosheit,
Oder aus Haß auch vielleicht, auch wohl, weil sie anders als er, sind.
Also auch du insultirst und höhnest die Sprache des Volkes,
Welchem im Lande du lebst, doch wohl nicht, um Nutzen zu bringen,
Höchstens du bildest dir ein, zum Ruhme des krainischen „Tajédums“.
Deutsch nur ist deine Moral, nur deutsch des Slovenen Erlösung,
Lernt er deutsch, kann er ein Herr, ja mehr: ein Herrgott gar werden,
Lernt er es nicht, nun, so bleibt er beständig in niederer Stellung,
Hütet nur Kühe und plagt sich mit schwieligen Händen beim Feldbau,
Höchstens du gönnest ihm noch den magern, beschwerlichen Krankkorb,
Oder den Hammer des Schmieds, des Schusters bescheidenen Dreifuß,
Auch noch des Tagwerkers Lohn, die Peitsche des niederen Fuhrmanns;
Höher dir nimmer er steigt nach deinen konfusen Begriffen.
Höhere Stellen sind nur für Köpfe mit deutscher Bezugung,
Gleichwie im besseren Stand das Deutsche nur anständig klinget.
Doktor, Professor, Notar, auch Kaufmann, Richter, Beamte,
Landtags- und Reichsrathesbot' wie Träger der geistlichen Würde
Niemand geworden wohl wár' vom simplen slovenischen Volksstamm
Ohne die deutsche Dressur, ob gut oder schlecht sie gelungen; —
Besser ein Bröselin deutsch, als ein ganzer Tragkorb slovenisch.
Kurz — wer dergleichen was ist, er dankt es der deutschen Vergoldung.
Bravo, du wackerer Gauch, du kennst wohl das Grauthier, das Heu frißt,
Es war erschaffen vor dir, doch du bist zuvor ihm an Weisheit.
Gehe und predige das doch auch dem Franzosen, dem Spanier,
Geh' nach Italien hinab, nach England, zum Schweden, zum Magjar,
Fremd ist allen dein Deutsch, doch — findest du Bauern nur, Knechte?
Sind sie an Bildung und Macht in mancher Beziehung dir nicht vor?
Doch ich vergesse, Pardon! dem Slaven nur gelten die Hiebe,
Dieser im Magen dir liegt mit seiner Gesittung und Sprache;
Und der Slovenc zumal, weil nach Höherm gerichtet sein Streben,
Als nach dem Dienst des Kafei, nach minder beachtetem Stande,
Während das bessere Los nur Fremden im Lande beschieden.
Prahlend du setzest herab die slovenische Sprache, du prahlest:
„Bildung, die wahre, nur heut der germanischen Sprache Erlernen.“
Schau doch nach Ungarn hinab, nach Kroatien, Serbien, nach Rußland
Slavisch ist alles alldort, in Ungarn dazu noch magjarisch,
Und doch es Doktoren dort gibt, Professoren, Beamte, Gelehrte,
Geistliche jeder Façon, auch Ráthe und sogar Minister,
Denen zur Bildung dein Deutsch gewiß nicht ein Jota gegeben;
Männer sind sie dir zum Trotz, die leiten der Völker Geschichte,
Drehend des Fortschrittes Rad, wie es mancher der deinigen nicht kann.
Blicke nach Deutschland dann hin, wo Kindern schon 's Deutsche geläufig,
Jeder Erwachsene 's kann: gibt's dort lauter erhabene Herren?

Ni mar že kmetov nič več, ne hlapcev, beračev in lumpov?
 Kak, da precartani „tajč“ ne varuje tam jih pogube,
 Maslo da tvoje bi le čudovito pri nas se skazalo?
 Muzaš se mi. Le stoj! poznam te pač, zvitega tička:
 Tvoje zdravilo v korist ne bolniku, a njega zdravniku,
 Kteri zapiše mu to, da zdravemu pušča na mošnjji.
 Le kar naravnost povej: Slovencu potrebno je nemško
 Vzlasti zató, da se čuk mu z Nemškega more vseliti,
 Kadar že gnjezda domá ne dobi ob preplitvem mu znanstvu,
 Ali ker takih glavíc je preveč za domačo potrebo.
 Jezik slovanski preslab je sploh plemenitemu Nemcu,
 On je že zá-nj previsok, učiti se ga pač prelén je,
 Ker mu po lahkem ne gre, a truda se vreden ne zdi mu.
 Pač res je jezik težák nevkretnemu Nemca jeziku,
 Skoro sposoben on ni, podati se v njega daljave;
 Vidi jih le domačin, a tujcu skrivnosti zaprte;
 Srečen bi tujec bil pač, ki vá-nje bi mogel prodreti.
 To je preširno deklé, ne mara pohotnih snubačev,
 Kdor se prikupil ji bo, bo leta in leta prej služil.
 Nemški pa duh je prelén, a jezik pokoren možganom.
 Toraj ti, Nemcu, ni všeč slovenskega naroda jezik,
 Nič se ne boš ga učil, a vendar pri nas gospodaril,
 Drzno od ust nam jemal najbóljši; nasjlástnejši grizljeji,
 Sinom domačim zaprl pristoječe jim částneje službe?
 Tepec pač nisi, to res, prebrisan ko ona lisica,
 Kteri je krokar se vjel na limance s svojim ponosom,
 Ko ji po volji zapél in spustil mesá kos iz kljuna —
 V vrhu drevesa sedeč — da lisica ga lačna požrla.
 Tak ti z zvijačo loviš, kar vjeti drugač si nezmóžen.
 Tukaj za grmom tiči tist zajec, nesramni hinavec,
 Ki nam jezika svetóst oskruniti hočeš! Končajva:
 Če se Slovén ne učí več nemščine, nemški pridelki
 Niso potrebno blagó, kar treba, domá se pridela.
 Treba pa nemščine je Slovencu, da Nemeec uvaža
 V šole profesorje mu, v uráde različno gospódo —
 Z zlatim pričénši vratóm do lačne pisarjeve suknje,
 Pravde učenih duhóv, zdravnikov, požrešnih trgovcev;
 Če pa Slovenec „niks tajč“, zaprta so tujcu sém pota,
 Dokler slovenski ne zna, domače blago pa poskoči
 Mahoma v ceni, za vse postane sposoben Slovenec,
 Da mu ni treba drugje iskati težavnega kruha.
 Bistrim glavícám domá odprte spodobne so službe,
 Ki se za zmiraj zapró dežele jezika nezmožnim.
 Nemški Slovenec da zna, za življenje je pač res potrebno,
 Toda ne njemu tako, ko njegovim ošabnim tlačilcem,
 Sploh pa še takim ljudém, ki prihajajo z lačnim trebuhom.
 To je o ježu povest, ki kaže vse ravno narobe.
 Pomni nesramnež pa to, da s tabo ne maram jaz boja,
 Ti si mi res presmrdljiv; le boljším hotel sém kazáti,
 Káko zahvalo imá Slovenec od takih ciganov.
 Ti pa, ubogi moj ljud, glej nemilo osodo vojaka,
 Ki je prisiljen na boj bil s táko ostudno mrcino.

Gibt es nicht Bauern auch, ja Knechte und Bettler, Verbrecher?
 Wie so das göttliche Deutsch daheim nicht schützt vor Elend?
 Wirket nicht Wunder die Salb', wie solche bei uns soll sie wirken?
 Du bist verlegen? O nein, ich kenne dich pffiffigen Schlingel:
 Nützen soll deine Arznei nicht dem Kranken, wohl aber dem Arzte,
 Der sie so emsig verschreibt, damit der Gesunde läßt Haare.
 Sage es offen heraus: dem Slovenen nöthig das Deutsche
 Vorzüglich deshalb, damit für Deutsche da Stellen sich finden,
 Deren vergeblich daheim ob Mangels an Wissen sie suchen,
 Auch wohl, weil Vorrath zu groß, zu geringe von auswärts die Nachfrag'
 Slavisch zu lernen zu stolz, auch zu faul ist der edle Germane,
 Auch die slovenische Sprach' dem Deutschen nicht leicht zu erlernen
 Ob der Geschmeidigkeit, ja! ob weithausgebehnter Regionen,
 Die sie dem Kenner erschließt, dem verachtenden Auge versperret.
 Glücklich der Fremde, fürwahr, dem sie ganz, aber ganz sich erschliesset!
 Sie ist zu edel, die Maid, geschaffen dir nimmer zur Kurzweil.
 Willst du gewinnen sie dir, bedarf es wohl Jahre des Studiums.
 Doch ist zu trág' dein Gehirn, der Wille der Zunge nur folgsam.
 Also du leitest Verzicht auf die Kenntniß slovenischer Sprache,
 Red' willst jedoch du im Land' uns schwingen den herrschenden Scepter,
 Schnappen vom Munde uns weg die fetteste gestrichenen Schnitten,
 Sperren den Kindern des Land's zu höheren Stellen den Eingang!
 Dumm bist du nicht, das ist wahr, du bist schlau wie der Fuchs,
 der bekannte,
 Welcher den Raben, der hoch am Baume, im Schnabel ein Fleischstück,
 Das er zu schlingen bereit, durch fangliche Künste verführte,
 Daß es zur Erde dann fiel, dem hungrigen Fuchs in den Rachen.
 Also mit List du erstrebst, wozu dir die Kräfte nicht reichen,
 Hier liegt begraben der Hund, du Gefelle, verwegener Schmähler
 Unserer Sprache, nicht wahr? Nun kommen zum Schlusse wir beide:
 Lernt der Slovenc nicht deutsch, so erscheinen die deutschen Produkte
 Nimmer ihm nöthige Waar', er decket im Land den Bedarf sich.
 Nöthig die Sprache jedoch dem Slovenen für deutsche Importe
 An Professoren, an Volk in verschiedenen ämtlichen Fräcken
 Von dem vergoldeten Hals bis zum hungrigen Rode des Schreibers,
 Auch an Gelehrten des Rechts, an Aerzten, an gierigen Händlern;
 Lernt der Slovenc nicht deutsch, gesperrt sind zu ihm ganz die Wege
 Solchem externen Import und heimische Waare dann steigt
 Mächtig im Preise, besetzt wird alles durch Kinder des Landes;
 Nimmer ist's nöthig alsdann in der Fremde zu suchen Erwerb sich,
 Wenn erschlossen die Thür für heimische, fähige Köpfe,
 Dauernd verschlossen jedoch Ignoranten slovenischer Sprache.
 Daß der Slovenc deutsch lernt, ist freilich wohl Lebensbedürfnis,
 Nimmer jedoch für ihn selbst, wohl aber für seine Bedränger
 Sowie für Leute, die Brod mit hungrigem Magen da suchen,
 Welches zu finden nicht leicht bei andern energischern Völkern. —
 So von der Raß' die Geschicht', verkehrt ist doch auch wohl gefahren.
 Merke dir's, frecher Gesell': nicht dich rief heraus ich zum Strauße, —
 Du bist es wahrlich nicht werth, ich wollte nur Besseren zeigen,
 Was der Slovenc zum Dank empfängt von dergleichen Gefellen.
 Du mein slovenisches Volk, bedaure mich armen Gladiator,
 Daß ich gezwungen zum Kampf mit gar so abscheulichen Bestien!

Pirker je še zmiraj šolski nadzornik!

Kaj dela grof Taaffe!

Z Olimpa.

Dragi mi „Brencelj“!

Danes Ti pošljem pismo s črnim obrobljeno in s črnim voskom zapečateno. A ne, da bi žalovali mi v Olimpu, ampak zavoljo Tebe in ker je po vseh slovenskih krajih taka žalost, da plakanje sèm gor slišimo. Kar se pa nas tiče, smo veseli in vriskamo, da je kaj, ker zdaj smo dobili med-se že tudi največo glavo, vašega generala, za kterega bi nam vi dali vse, kar imate, če bi mogli nazaj dobiti ga od naše potovke — smrti, ki ga je vam s silo vzela in ga nam poslala; pa ga ne dobite za noben denar in za nobeno blago več navaj.

Pa naj Ti povem, dragi „Brencelj“, ki sem Te najhuje in prav iz globočine srcá plakati slišal, kak je bil prihod rajncega vašega in sedanjega našega Janeza Bleiweisa k nam in kako smo ga sprejeli.

Kakor je vam nenadoma odšel, tako je prišel k nam nepričakovan. Bilo je ponoči, ko smo še spali, kar pridere naš vratar, ki nikogar ne pustí v Olimp, če ga ne pozná, in pravi:

„Vstanite, brž vstanite, novega prihodnika smo dobili. Jaz sem ga kar not spustil, čeravno ga ne poznam, ali njegov obraz je tako častit in svitel, da nikdar ni mogel neresnice govoriti.“

„Kaj vam pa je rekel, kdo da je?“ — prašamo vsi.

„Janez Bleiweis“ — odgovori vratar.

„Janez Bleiweis? Ni mogoče!“ — zapijemo vsi in smo v tem hipu na nogah in v prazničnih oblekah, ker po popisu vratarjevem o novem prišlecu ni bilo nobene dvombe več, tudi bi si noben popotnik ne upal privedati si tega slavnega imena. Potem stopimo v vrsto, spredaj Slomšek, Wolf, Toman in Costa, mi drugi pa za njimi, da nas je bila dolga vrsta, ter hitimo sprejet novinca, ki je med tem zunaj v sprejemni sobi stal. In res, ko ga ugledamo, zaupije vse:

„Živil Janez Bleiweis! Živil!“

Ko se je vrisk nekoliko polegel, praša trudenega popotnika, kterega smo brž nekoiiko okrepčali, Wolf:

„I, kako da si se tudi ti, stara skala, naveličal sveta?“

„Ker sem sprevidel, da tvojega slovarja ne bom včakal, če bi še nekaj čez sto let ostal na zemlji“ — odgovori svitli novinec.

„Pa kaj drugo? kako s politiko?“ — poprime Toman.

„A — a, pejte mi no, saj ste slišali in brali“ — reče novinec in odmahuje z rokami.

„Pa kaj, saj sta Taaffe in Winkler“ — se oglasi Costa.

„A, o Taaffeju le molčimo, Winkler? pa ne more, kar bi rad. Pa še ti poslanci! A, a, a! Pejte, pejte!“

Ko vidimo, da mu taka povpraševanja budé britke spomine in njegov svitli obraz temné, ga spremimo v njegovo palačo, ki je najkrasnejša med vsemi, da gre k pokoju, ker je po dolgi poti hudo vtrujen.

Drugi dan smo mu napravili slovesen ban-
ket, pri kterem smo ga izvolili enoglasno za
svojega načelnika ter postavili na predsedniški
stol, s kterega ga ne bo skušal nihče prekucniti,
kakor se mu je na zemlji godilo. In zdaj je že
popolnem okr epčan Svojega naroda pravi, da
ne bo nikdar pozabil, pač pa je iz svojega spo-
mina izbrisal vse, kar je na zemlji britkega
prestal.

Dosti za danes. Tebe tudi pozdravlja in opo-
minja, da ne pezabiš tistega, kar Ti je kratko
pred svojim odhodom naročil in česar držati se
si mu obljubil.

S srčnim pozdravom

ves Tvoj

Miroslav.

Kaj dela grof Taaffe?

Žefa in Krišpin.

Žefa. Gospod Krišpin, kaj bote pa vi danes povedali?
Meni ne gre nobena reč prav iz srca.

Krišpin. Meni tudi ne, Žefa. To, kar se je zgodilo,
mi je kar sapo zaprlo. Najbolje, da greva za pogrebom in
žalujeva z drugimi vred.

Žefa. Res je, žalujeva, sej je rajnki tega vreden.

Krišpin. Če je kdo vreden solz in žalovanja, je on,
naš oče Bleiweis. Žalujeva!

Pirker ist noch Landesschul- inspektor!

Pirkarjeva

(Poje se po znani dijaški „venerabilis barba Capucinatorum.“)

P-i-r — Pir-
k-a-r — kar
Pirkar
j-e — je
-kar je
Pirkar je
š-e — še
je še
-kar je še
Pirkar je še
d-e — de-
še de-
je še de-
-kar je še de-
Pirkar je še de-
ž-e-l — žel-
dežel-
še dežel-
je še dežel-
-kar je še dežel-
Pirkar je še dežel-
n-i — ni
želni
deželni
še deželni
je še deželni

-kar je še deželni
Pirkar je še deželni
š-o-l — šol-
-ni šol-
-želni šol-
deželni šol-
še deželni šol-
je še deželni šol-
-kar je še deželni šol-
Pirkar je še deželni šol-
s-k-i — ski
šolski
-ni šolski
-želni šolski
deželni šolski
še deželni šolski
je še deželni šolski
-kar je še deželni šolski
Pirkar je še deželni šolski
n-a-d — nad-
-ski nad-
šolski nad-
-ni šolski nad-
-želni šolski nad-
deželni šolski nad-
še deželni šolski nad-

je še deželni šolski nad-
-kar je še deželni šolski nad-
Pirkar je še deželni šolski nad-
z-o-r — zor
nadzor-
-ski nadzor-
šolski nadzor-
-ni šolski nadzor-
-želni šolski nadzor-
deželni šolski nadzor-
še deželni šolski nadzor-
je še deželni šolski nadzor-
-kar je še deželni šolski nadzor-
Pirkar je še deželni šolski nadzor-
n-i-k — nik
zornik
nadzornik
-ski nadzornik
šolski nadzornik
-ni šolski nadzornik
-želni šolski nadzornik
deželni šolski nadzornik
še deželni šolski nadzornik
je še deželni šolski nadzornik
-kar je še deželni šolski nadzornik
Pirkar je še deželni šolski nadzornik.

Modra sodba.

V Ljubljani oni mesec umrli pomorski kontreadmiral Dufwa, rodom Šved, je v neki družbi, ko je bilo govorjenje o Slovencih in nemškutarjih na Kranjskem, rekel:

„Jaz bi jih naštel obojim s palico: nemškutarjem po 25, Slovencem pa po 50.“

„Zakaj nemškutarjem po 25?“ ga prasha nekdo.

„Zato, ker Slovencem tako nagajajo“ — je odgovor.

„Zakaj pa Slovencem po 50?“

„Zato, ker si tako nagajati pusté po tako mali peščici.“

Kaj dela grof Taaffe?

Najboljši dokaz.

Pri sodnji se je zatoženec izgovarjal s tem, da je takrat, ko je hudodelstvo storil, bil pijan. Nato ga prasha sodnik:

„Koliko ste ga spili?“

Zatoženec: Sedem litrov.

Sodnik. Kdo bo to pričal vam?

Zatoženec. Krčmar, ki jih ima še vse s kredo na vrata zapisane.

Na račun.

Nek gospod si naroči nove čevlje, ker jih potrebuje za neodložljivo potovanje. Zvečer pred potovanjem mu prinese čevljarjev učenec čevelj, pa le enega. Gospod ga debelo pogleda in prasha:

„Kje je pa drugi čevelj?“

„Gospod mojster so rekli“ — pravi fant — „da obeh čevljev nikakor niso mogli izgotoviti. Ker se pa vam tako mudi na pot, vam pošljejo tu enega, družega pa dobote, ko pridete od potovanja nazaj.“

Pirkar je še zmiraj šolski nadzornik!

 Ta številka je bila čez polovico dostavljena in ravno je mislil „Brencelj“ izfrčati, kar ga je našega očeta Janeza Bleiweisa nepričakovano smrt tako omamila in pobila, da je še le zdaj toliko k sebi prišel, da js mogel izleteti in to v tej žalostni obleki. Naj mu to zamudo dragi bralci odpuste, saj je ni sam kriv, ampak nesreča, ki je njega kakor vsacega Slovenca zadela. Š prihodnjo številko se bo podvizal, da bo vsakako prišla še pred novim letom. Zavoljo te prevelike nesreče je moral „Brencelj“ pustiti marsikaj na strani, kar je že na muhi imel; bo prišlo pa prihodnjič. „Brencelj“ je sam ves tužen in pobit.

Dr. Janez Bleiweis gre v Olimp.

